

Càncer de còlon. Prevenció, diagnòstic i tractament

La Dra. Patrícia Gonçalves da Cunha, especialista en aparell digestiu i sotsdirectora mèdica de Clínica ServiDigest, exposa en aquest article els factors de risc, diagnòstic, tractament i mesures de prevenció del càncer de còlon

Recents estudis posen en evidència que existeix poc coneixement per part de la societat sobre les malalties del còlon, especialment sobre el càncer colorectal. Els símptomes principals d'aquesta patologia no són coneguts per la majoria de la població espanyola.

A Espanya, unes 41.000 persones pateixen càncer colorectal, el primer quant a nombre de casos, seguit del càncer de pròstata, pulmó i mama, segons dades de la Xarxa Espanyola de Registres de Càncer (Redecan). No obstant això, la seva elevada incidència no es correspon amb el grau de coneixement que la població té, segons una enquesta elaborada per la Fundación Merck Salut.

La majoria del miler d'entrevistats participants en l'estudi que va afirmar conèixer el càncer colorectal, el localitza en el còlon (el 91%), mentre que el 69% esmenta també el recte. Quant al coneixement sobre els símptomes, menys de la meitat, el 45%, saben quins són i només el 42% identifica algun dels tractaments, sobretot la cirurgia i la quimioteràpia.

Factors de risc

El càncer colorectal no es produeix per una sola causa, sinó que es dona per factors genètics, hàbits del pacient i circumstàncies de l'entorn. Existeixen factors dietètics, com les dietes riques en grasses animals i pobres en fibra que contribueixen a l'aparició de la malaltia. També hàbits tòxics com el tabac o l'alcohol, i el sedentarisme, que influeixen en l'aparició del càncer colorectal.

A més existeixen una sèrie de factors de risc que s'ha demostrat que augmenten considerablement la incidència d'aquesta malaltia com

l'edat superior als 50 anys, els antecedents personals o familiars de pòlips o càncer colorectal, la malaltia inflamatòria intestinal (colitis ulcerosa i malaltia de Crohn) i altres factors i síndromes hereditàries específiques (com la poliposi adenomatosa familiar, la síndrome de Gardner, la síndrome de Turcot i la síndrome de Lynch-càncer de còlon hereditari no associat a poliposis).

Diagnòstic del càncer colorectal

D'altra banda, no tots coneixien els mètodes de diagnòstic precoç com la colonoscòpia o la càpsula endoscòpica de còlon, tècniques molt eficaçes, amb gran sensibilitat i especificitat que no afecten el benestar del pacient i suposen la possibilitat d'obtenir dades en temps real.

Per a frenar l'augment de la incidència d'aquest càncer, que provoca unes 14.000 morts a l'any a Espanya, és fonamental invertir recursos en mesures de prevenció.

Detecció precoç

La detecció precoç és un altre aspecte determinant per a l'abordatge d'aquesta patologia, ja que al voltant del 25% dels pacients presenta malaltia metastàtica en el moment de diagnòstic.

Aquestes iniciatives passen per la millora de la informació de la qual disposa la població sobre els factors de risc, sent els principals el sedentarisme, el tabaquisme, l'obesitat i l'excés d'ingesta de carns vermelles, alcohol i aliments processats i pobres en fibra.

El millor consell que podem donar des de Clínica ServiDigest és insistir en el concepte de la prevenció integral, sent conscients de la importància d'adquirir uns hàbits saludables i realitzar els estudis

preventius recomanats pel nostre metge especialista per a poder aconseguir un diagnòstic precoç i eficaç. El diagnòstic precoç és clau per a detectar els tumors quan encara es poden tractar amb èxit.

Afortunadament, avui dia la medicina es dedica tant a la prevenció com a la curació. A més de tenir en compte els factors endògens (genètics) i exògens (ambientals) que marquen el risc de cada persona de patir aquesta malaltia, existeixen proves diagnòstiques que, realitzades de manera preventiva i regular, ens permeten actuar abans que sigui massa tarda i anticipar-nos a l'aparició d'un possible tumor colorectal.

Gràcies a exploracions com la colonoscòpia total, una prova altament sensible i específica per a determinar qualsevol malaltia del còlon que a més d'oferir-nos una visió total, completa i directa de l'intestí, permet complementar l'estudi amb tècniques diagnòstiques com la presa de biòpsies i terapèutiques com extreure lesions polipoidees, coagular lesions, o dilatar zones disminuïdes de calibre amb una sensibilitat i especificitat aproximades del 100%. El veritable avanç cap al benestar poblacional arribarà quan s'hagi progressat tant en els esforços preventius com en la difusió dels símptomes del càncer colorectal.

El càncer colorectal continua sent la principal causa de mort per càncer a Espanya malgrat les mesures de detecció precoç existents. El problema radica en la falta de coneixement dels símptomes d'aquesta malaltia.

Símptomes del càncer colorectal

És molt important tenir en compte els principals senyals d'alarma com

a dolor abdominal freqüent i recurrent, sagnat rectal amb sang vermella brillant o fosca, sensació de cansament i feblesa, pèrdua injustificada de pes, tenesme (sensació de necessitat de defecar, que no desapareix en fer-ho), hàbits d'evacuació canviants (diarrea, restrenyiment), femta més prima del normal o femta amb aspecte fosc (per sang oculta).

En el cas de sang oculta en femta, si el sagnat passa desapercbut pel pacient o no s'acudeix a l'especialista en aparell digestiu per al seu diagnòstic i tractament, pot aparèixer anèmia amb conseqüència.

També és possible que el pacient amb càncer colorectal no present simptomatologia prèvia fins a un estadi avançat de la malaltia, per la qual cosa es recomana realitzar periòdicament una colonoscòpia de control.

Tractament del càncer colorectal

Es requereix tractament quirúrgic en alguns casos seleccionats de càncer colorectal, quan la tumoració es troba en un estadi avançat o quan la malaltia s'ha estès per la part externa de la paret del còlon. Es poden combinar altres tractaments en funció de cada cas. Actualment, la radioteràpia i la quimioteràpia es poden utilitzar com a tractament complementari per a reduir la grandària de la tumoració i millorar el pronòstic i la supervivència. Conjuntament amb altres tècniques, també es poden indicar tractaments amb caràcter pal·liatiu per a millorar la qualitat de vida.

És important ressaltar que el tractament del càncer colorectal ha de ser supervisat per un equip multidisciplinari i coordinat amb especialistes en aparell digestiu, endoscòpia digestiva, cirurgia general i oncològica, oncologia i infermeria especialitzada.